

Politička kriza u Ukrajini i europsko energetske tržište

POSljedICE SE (JOŠ) NE MOGU SAGLEDATI

■ prof. dr. sc. Igor DEKANIĆ, dipl. ing.

Nakon što je poslije Drugog svjetskog rata Europa pod utjecajem SAD-a i američke nafte napustila ugljen kao osnovu svoje energetske potrošnje, ušla je u razmjernu oskudicu izvora energije. Fosilne izvore Europa mora većim dijelom uvoziti, a intenziviranje potrošnje obnovljivih izvora povezano je s razvojem zahtjevnih novih tehnologija, složenim financiranjem i sofisticiranom energetske politikom. Uvoz fosilnih izvora, uz razvijena energetska tržišta, nije problem, ali u sadašnjim geopolitičkim odnosima ima i 'geopolitičku cijenu', bez obzira na to radi li se o pronalaženju političkog suglasja kršćanske Europe i islamskog Bliskog istoka ili o potrebi stvaranja dugoročnog energetske savezništva s Rusijom, koja se još oporavlja od vlastitih političkih lomova i preobražaja iz 20. stoljeća.

Rusija zadovoljava oko 1/2 europske opskrbe naftom i oko 1/3 opskrbe prirodnim plinom.

Danas Rusija zadovoljava oko 1/2 europske opskrbe naftom i oko 1/3 opskrbe prirodnim plinom, no izložena je i vlastitim izazovima, od geopolitičke dileme Europa ili Azija, do definiranja interesne sfere i ekonomske politike koja bi profitom od izvoza fosilnih goriva dugoročno stabilizirala gospodarstvo. Stoga energetske geopolitika i rješavanje temeljnih dilema, poput realne i održive kombinacije energetske izvora, ispravnog omjera ulaganja i trošenja u razvoj energetske

tehnologija i izvora te vanjskotrgovinske orijentacije, podjednako predstavljaju europske i ruske izazove u osnovi dugoročne energetske strategije obje strane. U tome, politički tragovi ili politički, od izazova neriješenih međunarodnih ili ekonomskih odnosa iz proteklih vremena, do izbijanja trauma proisteklih iz prošlosti, mogu itekako utjecati na rješavanje energetske interesa budućnosti. Dobar primjer za to je politička kriza u Ukrajini, koja je potaknuta neenergetskim čimbenicima i čiji uzroci dolaze iz povijesnog i drugih sklopova koji nisu povezani s energijom, ali ona može imati dubokih posljedica na ekonomiku energetike i energetske geopolitiku i u Ukrajini i u Europi i u Rusiji.

Odakle energija?

U analizama energetske geopolitike prosudbe energetske izvora uzimaju u obzir ukupne količine rezervi energetske izvora. Kako u sadašnjoj strukturi potrošnje energije fosilna goriva podmiću oko 85% potreba, za energetske geopolitiku važne su rezerve fosilnih izvora u Zemljinoj kori koje se postojećim tehnologijama mogu ekonomično eksploatirati i njihov raspored. Količine rezervi pokazatelj su bogatstva prirodnim izvorima energije, dok prostorni raspored pokazuje koja područja, zemlje ili kontinenti raspolazu s

**CIJELI ČLANAK
PROČITAJTE U TISKANOM
IZDANJU ČASOPISA**